

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy óra	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Ferenccz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

Barátságos husvét.

Nagybecskerek, április 1.

A szemhatár kétségtelenül kiderült. Künn és benn. A békeszükség mindent csak nagyobb és erősebb lett: hisz láthatjuk, hogy Németországban a kancellár hírlapja a béke nevében beszél a katonai javaslat tárgyában való megegyezés mellett, a béke legerősebb kezességképpen az a feltétel állítatik föl, hogy Franciaországban ne támadjon az a vélemény, miszerint Németország katonai tekintetben gyarapodott. Hosszu időbe kerül, míg ez a vélemény támadhat, most mikor még nem fejezte be küldetését a panama enquete-bizottság és a párisi gróf kibocsátotta manifesztumát az összes monarchistákhoz, azzal a csinos felhívással, hogy szövetségesek mindenkiel, a kinek a köztársaság nem tetszik. Oroszország pedig, melytől Franciaországon kívül leginkább kell féltünk, hogy megzavarja a békét, utolsó időben ismételt hitelt érdemlő bizonyítékait szolgáltatva annak, hogy komolyan és őszintén óhajtja a békét.

És benn? Itt is lényegesen javult a helyzet. Az a kitudó egyházfejedelm és hazafi, a ki a magyar katolikus egyház élén áll, csak az imént tett egy felette jelentőséges nyilatkozást, mely mutatja, hogy ő senkinek sem engedi meg, hogy oly dolgokba ártsa magát, melyekhez közö nincs. A pozsonyi egyházközséget atyailag megróttá, hogy jogosulatlanul a saját kezére politizált és határozatilag nyilatkozott a kormány egyházpolitikája ellen. A hercegprímás megsemmisítette a pozsonyi frondőrök illető jegyzőkönyvét. Tehát inkább mint valaha lehet bizalommal számítani rá, hogy a püspöki kar ennek a felvilágosodott fejnek a vezetése alatt a szentesített törvénytől a köteles tiszteletet és engedelmisséget megtagadni, a harcot a vitaközös teréről a gyakorlati életére átvinni nem fogja.

Barátságos husvétünk van.

Mi mindent össze-vissza hadartak az ellenzéki lapok az udvar állítólagos kedvezőtlen hangulatáról s annak valószínűsítéséről, hogy a korona megadja beleegyezését bármely egyházpolitikai reformtörvény előterjesztéséhez? És mi történt? Az történt, hogy a legjobb király, aki valaha trónon ült, Wekerle miniszter elnököt és Hieronymi belügyminisztert nagy kegygyel fogadta, a polgári anyakönyveket illető javaslat tárgyában a legbehatóbb magyarázatot adatta magának és fejtegetéseiket órák hosszáig hallgatta élénk érdeklődéssel, hogy végre a kért jóváhagyást megadja. És épp így lesz majd a többi egyházpolitikai javaslattal; mert hitrege az, hogy azok valamelyike az egyházat sértené, jogait megrövidítené. Ha a püspöki karnak több türelme lett volna, a káplánok és az ultramontán laikusok nyomásával szemben nagyobb szilárdságot tudott volna kifejteni, ha akcióját elhalasztotta volna ama napig, mikor alkalmá lett volna az a limine elítelt javaslatokat megismernie, valóban nem foglalta volna el azt a szokatlan harci állást a kormány és a néplelek ellen.

Ki tagadhatná ma, hogy a magyar nemzet valóban akarja az egyházpolitikai reformokat? Tuzatonként nyilatkoznak mellette a törvényhatóságok, míg ellene csak egyetlen egy nyilatkozott. Az ismeretes igaztatók által vezetett románok és a notórius pánszlávok által informált tótok egy része persze ellene vannak. A magyar püspöki kar, a világ legelőkelőbb és leg-hazafiasabb prelátusai számára való szövetségek azok? Ama püspökök számára, a kiknek elődei a legerősebb oszlopai és támaszai voltak Magyarország méltóságának, hatalmának és műveltségének?

Bizonynyal nem.

Borzongás és utálat kell, hogy elfogja a püspöki kart, ha látja, kik kapaszkodtak bele köpenyeik ráncaiba, míg Magyar-

országnak és az egyház hű, igazhívó fiainak, kiket a magyar faj felőlel, a szükségességnek ismert reformok mellett van. Vaszary bibornok meghozta áldozatát az oltárnak; nehéz, nehéz áldozatot. Most pedig a második oltáron van a sor, amelyről feledhetlen első nyilatkozatában szólt mint hercegprímás, azon az oltáron, melyen a haza minden fia vállalva áldozik, a hazaszeretet oltáron.

És barátságos husvétünk lesz. Amen!

Francia kormányválság. Tegnap esti sajtó hírek híven jelezték a kormánybukást. Carnot köztársasági elnök ideiglenes megbizta a Ribot-kormányt az ügyek vezetésével és csak ma kezdi meg a tárgyalásokat új kabinet alakítása iránt. A lapok, nagyrészt még maguk a republikánus lapok is, élesen kritizálják a Ribot-kormány magatartását és konstataják, hogy a válság hosszantartó és megoldása nehéz lesz. Nehá-nyan azt kívánják, hogy ejtsék meg az új választásokat a törvénytiszta idő előtt.

Számos lap azt a nézetet fejezi ki, hogy a képviselőház és a szenátus közt felmerült konfliktus a többségnek csak ürügyül szolgált arra, hogy a miniszteriumot megbuktassa. Több oldalról konstataják, hogy a zavar elérte tetőpontját, a kabinetválság és az új budget provizórium diskreditálják a képviselőházat és a mai állapotok határosak az anarkiával. A „Figaro” azt mondja, hogy a parlamentek történetében aligha akad párjuk ezeknek a minisztereknek, akik feláldozták kártársait és rabszolgáimra engedelmeskedtek a képviselőház szenvedélyeinek és a közvélemény áramlatának.

A bolgár dinasztia. A lapok Ferdinánd bolgári fejedelem nőülvételéhez nagy reményeket fűznek. Mert akkor nemcsak fejedelmé, de a dinasztia megalapítója is lesz Bolgáriában.

A mit Tizza Kálmán 1885. évi szavai után Bulgáriának az európai nagyhatalmak jóakarata meghagyott, s a mit később a helyesnek bizonyult fait accompli elve biztosított, azt most a dinasztia megalapítása legitimálja. Nem várhatjuk, hogy közvetlen az esküvő után hivatalos alakban kimondják ezt a szót: törvényes, de ez az esküvő, mint a dinasztia megalapításának akta, azt nagyban előmozdítani alkalmas. Ha e nagyfontosságú ténynél Bulgária cselekvő képességét kétségbe nem vonták, az csak annak a jele, hogy a Balkán félsziget mostani viszonyai teljesen kielégítőnek s konzerválandóknak látszanak.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Allelujah.

Korán üljük meg az idén a feltámadás ünnepét. A kösmondás fehér karácsonyról és zöld husvétről tud, sűrű husvétről nem beszél. Pedig az idén sem nem fehér, sem nem zöld, hanem sűrű. A mező még nem zöld, a fák nem csieseregnek a madarak, az ég is olyan élomszínű, mikor e sorokat írjuk, csakugyan sűrű husvétünk lesz.

Hanem hatalmas emberek a naptárcsinálók. Kikiáltják a világnak: feltámadás s az emberi szív, mely oly fogékony, mikor ünnepelni kell, felriad téli álmából s hangosabban dobog, mert a szeretet és béke ünnepe közeledik. S van-e olyan szív, mely ne tudna szeretni, s mely meg ne értené, hogy a szeretet alapja annak a kínos halálnak, melyet a Megváltó szenvedett — éretünk? Nincs, és azért bármi szomorúan tekintsen reánk az ég, bármennyire emlékeztessen a kopass erdő, a lomb nélküli fák, az élettelen rét, a sivatag szél arra, hogy a tél még nem mult el, — az emberi szív mindent jobban tudja. A remény zöld, pedig ez tart fenn mindnyájunkat. S a remény mondja azt, hogy a ragyogó nap kitör a felhőkből, világit és melegít, a földből kibujnak a növények, — feltámadás van. Ha sűrű is a feltámadás ünnepe, nem kisebb az ünnepi hangulat, s ha néhány óra múlva megkondulnak a harangok, jelesve ezer és ezer hívőnek, hogy a Megváltó feltámadt, az érzés

hang a keblekben tavaszi sejtelmet ébreszt s a szeretet szent érzete elfog mindenkit, ki istent imádni tudja.

Minden nagyobb ünnepnek alapját valamely magasabb gondolat, mélyebb symbolum vagy emlékeztető méltó esemény képezi. Így kell hogy minden ünnep azokat, kiket hivatásuk a közszelemlatra állított, tettük és akaratuk bírálására ösztönözze.

A magyar nemzet egyik legfontosabb történelmi momentum a husvét ünnephez fűződik. Husvét vasárnapján jelent meg a „Pesti Napló”-ban Deák Ferencz híres cikke, mely a nemzet és a király kibékítéséhez és kiegyezéséhez az első lépést képezte. Ez idén is szükségünk volna egy ilyen kibékítésre. A feltámadás ünnepe alatt talán nem fognak a fegyverek csörögni, de aztán annál nagyobb erővel ront egymásnak a liberalizmus és a maradiság, — de meglehet, hogy az ünnep szentsége nem némítja el a külső elmet s a feltámadás ünnepe az egyenlenség feltámadását jelenti, a husvét harangok vészharangszóvá fájulnak. Harcolunk, mert nem értjük meg egymást. Egymás ellen küzdünk, holott a béke és szeretet feltámadását akarjuk ünnepelni.

De hát ilyenkor gyorsan változik ez időjárás, áprilisban vagyunk. A vihar hamar kidühöngött, az eső eláll. Sűrű husvét? Ki tudja? Talán piros lesz, mert örömet hozhat a nemzetnek.

Mert amint a tél sorságát legyőzi a tavassz lágy szellővel, úgy emlékeztesse a feltámadás

ünnepe a csüggedő embert, hogy az isteni igében bizni kell. Amint husvét napján kikel a tavasz, úgy nyílnak az emberi kebelben a szép, jó és nemesnek szunyadó csirái. S a csirából pompás gyümölcs lesz. Igaz hogy nem minden virág érik a mezőn; sok áldozatot szed a szél meg az eső. Az emberi kebelnek sem érik meg minden virága: az élet vihara sokat semmisít meg belőlük. De amint a természetet nem riasztja vissza sem szél sem eső hogy újból virágot hajtson, hanem felveszi a megsemmisítő harcot az elemekkel, úgy nem csüggedhet el az ember sem a tökéletesedés felé való törekvésében. S ha milliók és milliók nem is fogják megérni, hogy a népek tavasza, az örök béke itt a földön beköszönjön, mégis kötelessége marad minden egyesnek erejének és tehetségének teljes kifejtésével a közjóért, a haladásért, az igazi szabadságért közreműködni.

E célt mutatja a Megváltó magasatos tana, ama tan, melyet a feltámadás ünnepe hirdeti: a felebaráti szeretet, az a hatalmas szeretet, melylyel a Megváltó szive az egész emberiséget átölelte. A feltámadás ünnepe és a nyíló természet legalkalmasabb idő arra, hogy a Megváltó szavain gondolkozunk. Gondolkozunk azon, hogy a szeretet egyesíti mindazt mit a gyűlölet elválasztott. A rosszat legyőzi a jó mint az élettelen tavassz a holt telet.

S a gondolkodó elme, mely ideális törekvéseinek jutalmát keresi, megtalálja önmagában, a legtrikább javak egyikében a megelégedettségben.

B. L.

A fülbevalók.

(Friedmann Alfréd.)

Szegény, egészen szegény leány volt. Igaz, hogy jobb napokat is élt, de a szerencse mind jobban elhagyta a házat, melyből származott. Révedésre bolyongott utcákon, a lóvasutak ék-telenül dühöngtek a síneken, az örökös csengés-bongás, sipolás idegessé tette.

Egyszerű, fekete ruhát hordott, a mi olyan jól állt neki. Ő maga csinálta magának. Munkát keresett Atyja meghalt. A rosszület kergette a halálba, nem biztos, hogy természetes halállal múlt-e ki. Anyja betegeskedett, minden pénzük elfogyott. Elárulónak akart lenni. De senkinek se kellett, ki-nevetették: Hisz nincsenek vevők! És csüggedten ment tovább.

Aztán tudott is valamit, jó nevelésben részesült. És még se lehetett munkát kapnia. Istentem, milyen nehéz a becsület embernek megélni.

— A ny. hatalmas Bazár előtt megállott. — Mért ne volna egy szegény ember fiának ebben a roppant házban helye?

Elhatározottan lépett be. Mi minden nem volt összehalmozva ezek mögött a fényes, nagy üvegtáblák mögött!

Egész tolongás támadt. Kocsik dörögtek és hintók robogtak. Elegáns vevők szálltak ki és be, belül pedig a fényes és remek üzletben örökös forgalom, sürgés-forgás, beszéd, nevetés jelezte a forrongó nyüzsgő életet.

Szendén és féltékeny lépett be, a hatalmas, díszruhás portás ajtót nyitott előtte is és az ár magával ragadta az üzlet belsőjébe.

Előbe siettek és megkérdezték, hogy mit kíván? Megijedt, de csakhamar magához tért, látván, hogy majd minden belépő szolgálatára külön elárulító áll. Azt hitte, hogy előbb majd körüljár. Tudta, hogy nem hely-keresőnek, hanem vásárlónak tekintik.

Figyelme kiterjedt az emberekre és az árak halmására egyaránt.

— Az elárulítók többnyire nők voltak, de akadt egy-két csinos fiatal ember is, a kik a hölgyeknek szolgáltak ki szokatlan előzékenységgel és eleganciával.

A férfivevők mohó pillantásokat váltottak a csinos elárulítókkal, udvarias szavak ki értében. A kasszáknál sokszor várnok kellett vevőknek és elárulítóknak egyaránt, tehát egész beszélgetés, bizalmas csavargás fejlődött köztük.

Majd anyák jöttek gyermekeikkel és babákat kerestek, újmódiakat és eszpeket.

A mi a város népes és főbb utcáin látni valót volt, az mind összehalmozódott egy fődél alatt.

Lágy szöngyökkel borított lépcsők vezettek az emeleti bolti helyiségekbe. Felöltök, ruhák, finomabb ékszer-ek intettek feléje, mosolyogva, inselkedve. A kassza elárulító-
nők bizalmas mosolylyal siettek a vevők elé. Mind feketébe voltak öltözve, egyszerűen csak óraláncuk hímblóztott.

Mindegyiknek volt órája. Mindezt irigység nélkül nézte, de mégis azzal a kellemetlen érzettel, hogy ezeknek az embereknek jobb dolguk van.

Egy urat látott, a ki mindenütt ott volt, a ki minden előkelőbb vevőt előzékenyen fogadott és többeket kalauzolt is. Sejtette, hogy ez a főnök.

Odament hozzá. Meghajolt és elpirult. Aztán előadta, hogy állást keresne.

— Állást? mondta a főnök félhangosan — nem veszi észre, hogy több elárulítóknak van, mint vevőknek?

— És midőn a szegény gyermek féltékeny nézett körül és már már távozni készült, — még hozzá tette: — Ezek! Ezekből alig élhetünk meg, még mind kevés. Sajnálom.

Alig vette észre, hogy egy fiatal ember régóta nézi, figyel már. A könyvek szemébe toltak, keze megbénult, nem is tudta őket letérülni, úgy ment nedves szemekkel, lassan vonakodva.

Egyszerre csak kiáltások hallatszottak. Össze-vissza futkostak. Hozzá is oda siettek:

— Egy pár gyémánt fülbevaló hiányzik!

— Az előbb még itt volt!

— Kegyed, kisasszony, feltűnően sokat járt itt az állványok körül.

Nem értette. Mit akarnak tőle? Csakugyan kifordították szeit, egy zsebkendőt és egy ersényt találtak nála. Az ersényben csak egy károgó csédula és egy négy krajczáros volt. Mit akart? Vásárolni? Természetesen, hogy ő a tolvaj. Meg van!

Es tetőtől-talpig kikutatta egy apró gyerek, alig ért a könyökéig. Ruhájának rándait elsimította és csakugyan...

Leszakadt gombok.

— Tragikus história. —

Egy napon az a szerencsétlenség ért, hogy leszakadt egy gombom. A historia nem hat valami elemi csapás erejével azokra, a kik gondos előrelátással ezen csélből már előbb meghasasodtak, mert azok ilyenkor legalább hasznát vessik a feleségeknek, hanem egy legényember életében egy gombleszakadás a legsötétebb események közé tartozik. Az ember hajlandó felszúlni az isteni gondviselés ellen, a mikor tehetetlenül, bambán, ügyefogyottan morsaolgatja ujjai között a leszakadt gombot, a mely sehogy sem akar többé visszaragadni a kabáthoz.

Megdöbbenve, izgatottan, valódi kétségbe-esséssel nézegettem én is a gombot, a mely ott hevert az asztalon, míg a kabátot, a mely szégyenkezve lapult meg egy széken. Lelkemen vad fájdalom vett erőt, s átkozni kezdtem a mostoha sorsot.

Ime, ha ez a historia nem történik, most talán megálaphattam volna a szerencsémét. Főnököm, a miniszteri tanácsos ur, ugyanis kegyes volt észrevenni, hogy valamennyi hivatalnok között én vagyok a legszorgalmasabb s hogy évek óta napoként két órával többet dolgozom, mint a többi hivatalnoktársaim. Mondom, a derék ur észrevette ezt, s e napra volt kegyes magához rendelni, hogy velem „jövöm fel” (így mondta ő) velem értekezzenek.

Természetes, hogy a nagy férfiú előtt csakis császárkabátban jelenhettem volna meg. De hát mindennek nincs vége. A tanácsos urnak árgus szemei vannak, kétségtelenül észrevén, hogy a kabátomról egy gomb hiányzik. Ezt esetleg aztán úgy is értelmezhetné, hogy ez figyelmenlenség, vagy pláne kicsinylés az ő magas személye iránt. A jövőmet aztán ilyen módon alaposan és örökre tönkre tenni.

egyik ráncban ott volt a fülbevaló egy darabja, a párja nélkül.

— Rendőr! kiáltottak körülötte és megvető, szánalmas tekintetekkel találkozott.

Szédülni kezdett. Érezte, hogy viszi az áradat, viszik, hurcolják nem tudja hova, talán börtönbe, rablók, tolvajok, zseványok közé. Nevették, csufolták, sajnálták, szidták, mindenütt csak róla beszéltek.

Börtönbe rakták, néhány hónapig fogva ül. Anyja meghal a szegénytől. Elhagyatva, megbélyegzve, kitaszítva áll majd a világban. Borzasztó!

Ekkor egy fiatal ember terem mellette. Ne bántsák! Ártatlan.

Féltérje figyelmem, nem nyult semmihez. A főnökkel állás ügyemben beszél, ruhája ráncába beleakadt a függő, saját szememmel láttam. Jól állok érte. Itt a névjegyem.

Egy év múlt el azóta. Egy kedves kis otthonban ül a fiatal doktor barát-ságos lámpa fényénél. A fiatal asszony bölcsőt ringat, melyben egy enni való baba alszik.

A karosszéknél anyóka ül, a lány anyja és bóbiskol.

HIREK.

— Nagyszombat Reggeli fél 8-ra hívta a kereplő szava a hívőket az istentiszteletre, mely a templomnál a tisztelettel kezdődött. A szertartást Geiger Alajos hitoktató végezte Ambró Mihály Andor és Soka Ignác káplánok segédlete mellett. A tisztelettel végeztével a körmenet a főbejáratnál a templomba vonult, hol a háromgyertya meggyújtása után a husvéti gyertya szentelése, majd a 12 jövendölés el-éneklése következett a közbeszótt imákkal. A jövendöléseket a keresztutakat szentelése követte a püspök által nagyecetűrtökön megszentelt olajok felhasználásával. Az eképp utonnan megszentelt viz-zel a hívők meghintették, a minden szentek lytá-niája következett, mely alatt a p-p arczra borult az oltár lépcsőin. Ennek történeti jelentősége a catechumenatus régi egyházfegyelmi intézkedései-be bírja alarját. A keresztelendő legméltóbbi-kai ugyanis nagyszombaton bocsátattak a kereszt-ség szentségének fölvetelére, s ennek elnyerése után arczra borulva adtak hálát a vott malasz-tokért, s az égi szentek közbenjárását kérték arra, hogy a keresztelésben tett fogadalmait egész életükön át hiven megtarthassák. A lytánia után következett az ünnepélyes nagymise, mely orgonaszó nélkül kezdődött, de a „Glória” el-hangzásakor megszólaltak a harangok s orgona-
szóval üdvözöltük az örömszavait, miket nem sokára a háromszoros „Alleluja” követett, s ettől kezdve az egyház nem győzte az örömszavait a szentmise közben eléggé ismételni. A szentmise-be beleszótt a délutáni vecsernye részlet is, s a végén kettős „Alleluja” hangostatása mellett bo-csátotta el hivat.

A mai nagymise fényének emelésében nagy része volt a helybeli gimnáziumi ifjuságnak, mely az énekrészeket Herr Odön főgimnáziumi tanár vezetése alatt énekelte, magyar és latin egyházi énekeket vegyest.

A feltámadási körmenet esti 6 órákor fog szokott ünnepélyességgel megtartani.

Holnap, vasárnap d. e. 10 órákor Geiger Alajos hitoktató német ünnepi szentbeszédet fog tartani, melynek végzetével Schaeffer Antal prae-latu* apátplébános ur fényes segédlettel végzi a nagymisét. A nagymise alatt az itteni zene egylet az egyházi énekkarral Herr Odön főgimnáziumi tanár vezetése mellett Seyler 24. sz. ünnepi mi-

sejét fogja előadni. Délután 3 órákor ünnepélyes vecsernye fog tartani. Hétfőn, az ünnep másod-napján Schubert F. dur miséjét fogja a már em-lített kar előadni.

— A nagyszombati ájtatosságoknak gyö-nyörű tavaszi idő kedvezett. Ugy a plébánia templom mint a piaristák temploma gyászpom-
pában díszlett s százakra megy azok száma, kik a szent sirt a nap folyamán megtekintették. A szép tavaszi nap a szokottnál is többeket von-zott a temetőbe, hol az egyes sírok a gyász napjához méltóan fel voltak díszítve.

— Vizállások a Tisza völgyében. A nagybecskereki tiszta szabályozási társulat ma a következő jelentést adta ki: Tisza Szolnoknál reggel 8 órákor, 557 cm. 0 felett, hőfok 9 C, időjárás derült. Szegednél 581 cm. 0 felett, hő-fok 8 C., időjárás felhős. Törökbecsénél 450 cm. 0 felett, hőfok 10 C. Titelnél 463 cm. 0 felett, hőfok 10 C. Vizállás mindenütt zavaros.

— Az állami tisztviselők illetményének sza-bályozását illetőleg Hieronymi belügyminiszter a következő körrendeletet intézte az összes vár-megei törvényhatóságokhoz:

Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról és a vármegyei törvényhatóságok állami javadalmazásának fel-emeléséről szóló, az országos törvénytarban folyó évi márczius hó 24-én kihirdetett s folyó évi április hó 1-én életbeléptetett IV. t. cz. 22. §-a értelmében a vármegyei törvényhatóságoknak közigazgatási árva- és gyámhatósági kiadásai-k fedezésére az 1883. évi XV. t. cz. rendelkezése szerint az állampénztárból évenként kiszolgál-tatandó 4,515,000 forint 4,947,500 forintra fel-emeltetik.

Ebből folyólag a vármegye közönségének az e célra szolgáló saját jövedelmei felhasználá-sa mellett, az 1893. évtől kezdve, az eddigelő az előírdézett 1883. évi XV. t. cz. alapján ki-utalványozott 160,000 frt helyett 175,200 frt fog évenként az állampénztárból kiszolgáltatni.

A törvény 23. §-a szerint pedig a vármeg-
gyék állami javadalmazásának az előző §-ban említett növelese a vármegyék tiszti, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzete és első sorban az 500 frtnál kisebb javadalmazású és azon tiszti állások járandóságainak emelésére szolgál, melyek-nél annak szükségét az eddigi tapasztalás kimu-tatta. E végből a vármegyék ezen törvény életbe léptével személyzetük illetményeit az 1893. évi január 1-től kezdődő hatálylyal újból megállapítani s ezen megállapodásaikat jóváhagyás vé-gett a belügyminiszterhez felterjeszteni köte-lezve lettek.

A törvény végrehajtásából folyólag, felhi-vom a vármegye közönségét, hogy a tiszti, se-géd-, kezelő- és szolgaszemélyzet és első sorban az 500 frtnál kisebb javadalmazási, illetőleg azon tiszti állások járandóságainak emelését, melyeknél annak szükségét az eddigi tapasztalás kimutatta, — e végből legközelebb tartandó rendes, esetleg rendkívüli közgyűlésében beható tanácskozás tárgyává tesse, a tiszti, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet illetményeit, az 1893. évi január 1-étől kezdődő hatálylyal, tehát az egész évre újból olyképen állapítsa meg, hogy

sejt. A tanácsos ur megtartotta szavát, a mi hivatalnoktársaim körében általános szenszációt okozott.

A dolgok aztán jól fejlődtek volna tovább s boldogságot nem keserítette egyéb, mint hogy egy idő óta ruhámról sűrűn esakadoztak le a gombok. Néha kettő-három is egyszerre.

Szerencsére azonban mindig ott termett a derék Klupákné, a ki szives készséggel varrta fel azokat.

Gombvarrás közben aztán megismertem a jó asszonyt s szemügyre vettem s úgy találtam, hogy nem is olyan rut, mint aminőnek ismerősei állítják. Aranyos, jó szive van, s a mi a fő, pompásan ért a gombvarráshoz.

Egy alkalommal annyira mentem, hogy megcsiptem az arczát, a mire ő sikoltani kezdett. Akkor kijelentettem, hogy többé nem csipem meg, a mire viszont megint rögtön elhallgatott. A csipés még sem hatott hát rá rosszul, a mi a hiúságnak hiselgett.

Visszonyunk ilyenformán egyre meghittebb lett s Klupákné már reggelenként állandóan ná-lam volt s gombokat varrt.

Roppantul le voltam már neki kötelezve, s egy napon hálából felajánltam neki kezemet. Ő elfogadta, s — feleségemmé lett.

Igen, igen, ő most már a feleségem, s így írja nevét: „Hajagos Andrásné született Klupák Rozalina”.

Igen. Ő a feleségem és én most mit is tudom, hogy a derék asszony minő furfanggal hódított meg.

A takarítónőmmel beszéltem össze, a ki iránta való szívességből, meg egy kis szilvorióért, mindig levagdosza ruhámról a gombo-kat, hogy azokat aztán a derék Klupák, immáron Hajagosné fel varrassa.

— cs — r.

Kétségbeesésem és aggodalmaim éppen a tetőpontra lógtak, a mikor ajtómon kopogtatás hallatszott.

Hörögve mondtam, hogy „szabad”, a mire a derék Klupákné lépett he. Klupákné állítólag öszeve volt, a szomszédomban lakott, s a reg-gelimről ő gondoskodott. Nem volt már fiatal, de vigkedélyű és kövér.

Mosolyogva lépett be, s érdeklődve kérdeste, hogy islett e a reggeli?

Klupákné megpillantására egy mentő esz-mém támadt.

Klupáknéhez fordultam, s így szóltam: — Derék Klupákné!... A reggeli pompás volt. Ezt becsületekre mondhatom. Most azon-ban engedje meg, hogy egy kérést intések ön-höz.

Klupákné meghatott ábrásatot vágott, s sze-meit lesütve mondá: — Oh, Hajagos ur!

— Tud ön gombot varrni?

Klupákné ismételte: — Oh, Hajagos ur... hegyne tudnék!

Diadalmasan kiáltottam fel: — Akkor hát kérem: varrja fel azt a gombot és — örök hálára köteles.

A derék Klupákné nyomban hozzáfogott a dologhoz s a gomb néhány pillanat múlva a kabátom volt.

Örömmel megéletem a derék asszony-ságot, a mit ő szíveskezve bár, de túrt. Aztán rohantam a tanácsos urhoz.

A dolog pompásan sikerült. A tanácsos urra szemmel láthatólag jól hatott a császárkabátom, nyájasan fogadott s megígérte, hogy legközelebb irodatisztá léptet elő.

Tulboldogan rohantam haza s újból meg-köszöntem Klupáknékat szívességgel, a ki ön-kénytelenül is, jövőmet állapította meg. A kinevezés után nemsokára meg is érke-

az illetmények emelése folytán mutatkozó kiadási többlet, az állami javadalmazás növelésére megállapított összegben fedezetet találjon. Az ez érdeemben létrejött megállapodásokat jóváhagyás végett hozzám mielőbb terjessze fel.

— Az újabb megállapított illetmények az évi házipénztári költségvetések szerkesztésekor ez ideig használatban levő minták szerint (külön fizetések, külön pedig a mellékjuttatások lakbér, irodai és utiátalány) lesznek kimutatandók és ide két példányban fölterjesztendők.

Végül figyelmeztetem a vármegye közönségét, hogy rendeletem tárgyát képező t. cs. 24. §-ának rendelkezése szerint, az 1883. évi XV. t. cikknek a vármegyék háztartását szabályozó rendelkezései a jelen törvényben foglalt módosi tással továbbra is fentartatnak, hogy továbbá a 25. §. utasításában képest a jelen törvény 1-20. §-ában foglalt intézkedések a vármegyei törvényhatóságok tisztái, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetére nem terjednek ki. Budapest, 1893. évi márczius hó 25-én. Hieronymi.

— A lutheránusok husvétja. A helybeli evangélikus templomban husvét másodnapján, hétfőn d. s. tartatni szokott magyar istentisztelet 9¹/₄ óra helyett 10 kor fog kezdődni.

— A „Magyar Olvasókör“ rendez felolvasási estélye tekintettel a husvét-ünnepi előestére a mai napon elmarad, azonban jövő szombaton, április hó 8-án egy koncert-szongora alap javára igen gazdag, változatos programmal az egylet 50 kr. belépi díj mellett felolvasási estélyt rendez, mely egyszersmind táncszal lesz egybekötve. Ez estélyeni közreműködésre a rendező bizottságnak sikerült a város legkiválóbb erőit megnyerni, kik a sene-, szávalat-, ének- és felolvasási terén eddig is a közönség legnagyobb elismerésével találkoztak; az estély programját legközelebb fogjuk közzéadni.

— Táncmulatság. A nagybecskereki munkásszolgálat egylet husvét hétfőjén az Ellmer-féle vendéglőben táncmulatságot rendez.

— Lauka Gusztáv utazása. Lauka Gusztáv veterán írónk és lapunknak kitűnő munkatársára részt vesz a római zarándok utban, s már kedden reggel elutazik Nagybecskerekre. Örömmel jelentjük, hogy birjuk Lauka azon ígéretét, hogy utazásának érdekesebb eseményeit megfogja olvasóinkkal ösmertetni.

— A polgármester zavarban. Egy dél-magyarországi város község-tanácsa minap gyűlésre ült össze. A gyűlés megkezdésére kitűzött idő már rég elmúlt, de a polgármester még mindig nem jött el. Vagy két óra hosszat várták, végre elküldtek, hogy megtudják, mi baj lelte. A polgármester azt isente, hogy beteg s hogy jó lesz, ha a közgyűlést másnapra halasztják. A városatyák a szeretett polgármester megbetegedésének hírére megdöbbenek s részvétüket kifejezve, a közgyűlést elhalasztották. Délután valahogy megtudták, hogy mi lelte a polgármestert. Az éjjel a hírhet ismeretlen tettesek ellopták valamennyi nadrágját s a kis város lódmajorja nadrágtalanul nem akart a közgyűlésbe jönni. A polgármester tisztelői városzerte gyűjtést indítottak, hogy a polgármesternek dísznadrágot vegyenek, melyet nagy ünnepek közt fognak neki ányujtani. A dísznadrágot asztán letessék a városi levéltárba, hogy ha valamikor még egyszer megtörténne a városfő nadrágainak ellopása, a levéltárnok szolgálhasson neki olyan borítékkal, melyben a gyűlésbe elmehet.

— Ijesztő járvány közeledik Magyarországra. A kolera alig múlt el, Európa alig vett lélekzetet és máris egy újabb istencsapás sudul le ránk, aggodalommal, kínos félelemmel töltve el az emberiséget, a mely immár nem tudja, hogy milyen bacillusok ellen, milyen eszközökkel védekezzen. Az a járvány, mely ezúttal Angolországban, különösen annak fővárosában, Londonban lépett föl, máris ijesztő mértékben szedi áldozatait, dacára annak, hogy a nagy város előzől községe minden töle kitelhető eszközökkel védekezik a vészedelemes járvány ellen. Meg kell itt mindjárt említenünk, hogy a járvány — a melyről már szinte bizonyos, hogy egész Európára ki fog terjedni — nem új és nem ismeretlen. Legelőször e században a hatvanas évek elején lépett föl olyan nagy erővel, s olyan ellenállhatatlanul, hogy a védekezés akkor teljes lehetetlenség volt. Párisból alig egy két hét lefolyása alatt ugrott Berlinbe, Bécsbe, Budapestre, Aradra és Bukarestbe, majdnem váratlanul, egyszerre. A lakosságnak öt százaléka már az első időben áldozatul esett, hogy asztán jó nagy réssá kövesse. Az akkori egészségtelen viszonyok lehetővé tették, hogy a járvány mintegy meghonosodjék s éveken át fentartsa magát, ha a hanyatlás jelenségei közt is. Minden kétséget kizár, hogy Magyarországon az időben több mint két millió ember szenvedett e járvány hatása alatt, a melynek lefolyása igen különös. Lassal kezdődik, a mely vágyakozást szül! asztán nehézkessé, idomtalaná teszi a bele esett hölgy alakját a mintegy kifordítja önmagából, az érszél végül a járvány iránt érmett undorba megy át, a mely után a baj megszünik. Nos, hát ez a járvány lépett most

ujból föl Londonban s most az ellen kell már Nbecskereken is védelemre gondolni, esetleg védegyuleteket alkotni, mert utban van Magyarország fele is — krinolin.

— Orvosság a kolera ellen. Kurman József szegedi orvos titkos ösnetételű kolera-cseppekkel gyógyítja a kolera, mégpedig saját állítása szerint sikerrel. A feltaláló a szert határosnak és különösen jó preservatív szernek mondja, amint erről először nyilatkozta tekintélyes szakemberek. Azért az iránt folyamodott a belügyminiszterhez, hogy engedje meg a gyógyszereseknek e szert raktáron tarthatni. A belügyminiszter kikérte ez ügyben az országos közegészségügyi tanács szakvéleményét. Ez azonban azt mondta, hogy a kolera ellen eddig biztos orvosság nincs s miután a szegedi szer a katárszei as orvosok tattsás szerinti mennyiségekben rendelkezhetik a gyógytárakban, a szert raktáron tartása nem engedhető meg.

— Gyilkosság a tarlón. Egy halál, ami egy utasításnak az eredménye. Makróról jelentik, ott történt meg a határbeli kukoricán földiek között. Szőke József fiatal bérest kiküldte a gazdája a földet tisztogatni, amit „csutkátó verésnek“ neveznek. Vele ment Csevács Julecsa családleány is. A gazda azt az utasítást adta a béresnek, hogy ha a leány nem dolgozik, üsse föbe. Szőke József aztán egy gledicsa karóval úgy föbe vágta a tarlón, hogy azonnal meghalt. A tettest elfogták.

— Gyilkosság egy forintért. A biharmegyei Somogy Ussopa község határán Rics Juon nevű oláht össetört fejjel, a földön heverve találtak. Beszállították a falujába, hol még a feleségének annyit tudott mondani egy forintért, egy forintért öltek meg... asztán meghalt. A hivatalos boncolás kiderítette, hogy Juont többen fokosokkal verték agyon.

— A szerencsén Mária tolvaja. A szegedi alsóvárosi Mátyás-templomban van egy megbar-nult, ódon oltárkép, amely a szűz anyát ábrázolja. Olyan ódon, hogy az alakot alig lehet már rajta látni. A nép „szerencsén Mária“ hívja s e kép előtt szoktak imádkozni a bucsusok. A múlt évben az oltárról elloptak egy china-észüt keresztet s ugyanekkor elveszett a templomból egy ájtatoskodó dorosmai asszony kendője is. A tettest akkor nem sikerült megtalálni s valószínűleg ő maga is elfeledte már az egész lopási történetét, mikor tegnap letartóztatta a szegedi rendőrség. Bozits Móra Veron a neve, aki tagadta ugyan a tettest, de akadtak tanuk, akik rábizonyították, hogy nekik eladásra kínálta a lopott keresztet. Átadták a fenytő bíróságnak.

Apja fia.

(Elbeszélés, írta: Moitsy Jenő.)

A záradnyai kastély ura: névszerint záradnyai és stabnyai Záradnyay Xavér Ferenc nem épen vas szaturálva demokratikus nézetekkel. Mikor a fia megjött a fővárosból nem futott elébe a kocsihoz, nem ölelte a koblére, mint a polgári apák szokták, hanem engedte azt felmenni saját szobájába, és oda küldte utána az inast: A nagyságos ur szívesen látja.

Tibor megjelent az apja szobájában, de itt sem történtek érzelgős jelenetek. Az öreg Záradnyay komor mogorva hangon mondta a fiának: — Passzom van rád fiam.

— Engedd meg papa, hogy én kezdjem előbb. Én tegnapelőtt a következő lakonikus sürgőnyt irtam neked: Küldj azonnal 500 frtot. A te válaszd hosszabb volt ugyan, de egy fitying sem küldtél. Már most képseld el azt a kellemetlen situációt, amelybe juttattál. Alig ösmerkedtem meg az isteni Fifinnel, a párisi corps ballet csillagával, mikor jött a te válaszd: jöjj azonnal haza. Engedd meg papa, de a te eljárásod nem fér össze a Záradnyayak kösmondásos gavalldérsággal, én haragszom rád Papa.

— Te érdemeled ki az én haragomat. Ugyan mondjad fiam, mivel foglalkozol már annyi év óta, amióta tudniillik az alatt a czim alatt, hogy jogász vagy — a fővárosban tartózkodol.

Igen jó foglalkozást választottam: pénsköltő vagyok.

— Az épen a baj. A család jogot nem ismered, mert megsérted naponta, táncosnókat traktál és elköltess százasokat.

— El kell ismernem, hogy te praktikusabb vagy papa. Nem költöd a pénst asszonynépre, hanem alkotmányos küsdelmekben edzett választópolgárookra. Sebba került ugyan, de megéri az a kiütetés, amiben legutóbb részesültél, mikor megválasztottak a péleai veterán egylet elnöké.

Mindent a Záradnyay-dinasztia érdekében teszek. Mert hanyatlóban az ősi dicsőség. Hat-század viharjait átél családunk el fog pusztulni ha te azt a kincset, amivel még birunk nem tudod értékesíteni.

— De hogy nem Papa, csak mond meg hol van az a kincs. Ebben már csakugyan szakértő vagyok.

— Te benned van, fiam.

— Én benne, no ez érthetetlen. Azaz, hogy értelek én, valamit dolgozni kellene ugye? De mit? Orvos nem lehetek, mert én a szép pacziont a világ minden kincséért sem tudnám

megoperálni. Ügyvédnek meg épen rossz volnék, mert én mindég a felperest exekválán meg, s a szegény adósnak békét hagynék; mérnök-séghez pedig épen nem értek, mert az én szántani tudományom csak odáig terjed, hogy ha a Kohn ad 300 frtot, a Schléisinger pedig kettőt, akkor van 500 frtom, és abból asztán nem lehetetlen hatszázát elkölteni.

— És van mégis egy olyan kincsünk, amit eddig nem akartam kiaknázni: a te betyke bajusszod, a négy ló, meg az inas.

— Mellesleg legyen mondva Papa, az én betyke bajusszomra, de még a szakalomra sem adnak már semmit, az inas bérelve már két év óta tartozunk, a négy ló árát pedig már három éve termérel-termésre ígérgetjük.

— Es mégis nagy kincs az fiam. Mert ha befogatjuk a négy lovat, s a bakra kiültetjük az inast, akkor még mindakettlen a régi Záradnyayak vagyunk, s te olyan feleséget kapsz, aminőt akarsz. Hallgass ide, a szomszédos Péles községbe telepedett le egy hajdani asztalos övegye: övegye Szabó Pálné. Van neki 200,000 frtnyi vagyona, no meg egy Mariska nevű leánya. Mariska tudod egy 20 éves leány, aki elég szép, és 100,000 frtot adnak vele az esküvő napján.

— Ne és az anyja milyen?

— Egyszerű, de nagyon kellemes asszony.

— Hát tudod mit papa, vedd el te ösvegy Szabónét, kapsz vele 200,000 frtot, és meg lessz mentve a Záradnyay dinasztia.

— Bolond vagy édes fiam, no de gondolkozz azok felett, amiket mondtam neked.

Tibor elhagyta apja szobáját: a szabadba vágyott. Azok közé az ismerős akácok köre, amik akkor is épen így suttogtak felette, mikor gyermekként futkosott közöttük. Minden bokor ismerőse volt azon a nagy pusztán. Olyankor, ha elment hazulról, úgy vágyott vissza utánuk, de nem tért még sem vissza.

Eihagyta az apai házat, és csak látogatónként jött oda vissza. Pedig hiya a szerelmes szép leány is a nyárai pusztán. És mégis elment ki a nagy világra, nem hoassu időre, csak addig amíg nevet, dicsőséget szeres, azt akarta a szép leány lábához tenni: Én szerentem, ossd meg velem.

Nem úgy történt, amint az ábránd boldog óráiban elgondolta. Férjhez ment, más lett a szép leány, nem győzött Tibor után tovább várrakozni. Ejh! Egyforma minden leány, hűtlen csapodár valamennyi.

Tibor önkéntelenül a nyárai pusztá felé vette útját. A fele uton asztán visszafordult. Minek lássa az az asszony, aki leánykorában annyissor esküdtött hűséget, most így tétovázva, így kétségbeesve. Ne lásson soha többé az arcsán egy komoly vonást, ne tudja meg, hogy tettei jókedvét, ne tudja meg az a leány, hogy erőssakos a kacagása.

Csöndesen körültekintett: a pusztulás képét látta mindenütt. Máskor ilyen időben sürgőtforgott a pusztán a sok oseléd, most alig lésoeg egynehány. Nem marad ott cseléd, ahol nem tudják fizetni és ha megmarad is, akkor sem erőlteti magát a dologban, hiszen új gazda jön nemskára, elég lessz annak a kedvében járni.

Uj gazda! Tibor össteráskodott, a vére forrni kezdett, a düh vallotta fel a kétségbeesést.

Nem szabad engednie, hogy elbukjanak a Záradnyayak, hibás az öreg ur is, de nem érdemli meg a köldösbotot, amit a kezébe akarnak nyomni.

Felpezdült ereiben a Záradnyayak ősi vére. Ejh! A kastélyról nem fogják lerombolni az ősi czimert, a tornácson nem fognak nyulbört asztaltani, s a családi képekre nem akasztatja szubáját a sziros paraszt... Este azt mondja Tibor az apjának:

— Megnéstem a gazdaságot, pusztulást látam mindenütt — mutass be kérlek a péleai övegy asszonynál.

Az öreg hallgatagon bólintott a fejével. Megértették egymás gondolatait.

Másnap délután asztán a terv szerint előállt az ekvipázs. Az inasnak meg lett ígérve, hogy törlesztik a hátralékos bérít, ha pecskesen kihusza magát, az öreg Záradnyay magára öltötte a rókatorkos mentét, gyönyörűség volt látni azt a kivonulást.

De mikor a fogatot meglátta, még is csak elmosolyodott Tibor. Az ustorhegyes ugyanis nagyon kicsi lovacska volt, a szomszédja meg annál nagyobb. Sőt büszkeségében magára is tartotta a büszke fejét s olyan táncot vitt végbe, hogy az alacsony származású szomszédja nem tudott vele poroszkálni. Egy ideig csak segített a kocsihúsában, de asztán megkötötte magát: vidd te a terhet, ha olyan büszke vagy.

Ösv. Szabóné nem volt épen otthon, de a Mariska annál barátságosabban fogadta a vendégeket. Az időb Záradnyay vissza kezdett emlékezni, hogy neki komája a péleai kántor s neki azt sürgősen meg kell látogatni és magára hagyta a fiatalokat.

Tibornak eleinte pokoli élvezetet szeresett látni, hogy a leány hogy kúsködött, örökké thémát keresve a diskursushoz.

Végre megtalálta:

— Hallotta Záradnyay már, a pap szol-gálója marólugot ivott.

— Lehetetlen.
— De higgye meg, még is úgy van. Szerelmes volt a kántorék kocsisába s mert az nem akarta viszonozni szerelmét, öngyilkos lett.
— Igazán borszasztó.
— Persze hogy borszasztó, de látja az ember, már mai napság nem is olvashat másról, mint szerelmes históriákról, mérgezéséről, öngyilkosságokról.

— Szeret olvasni, Nagysád?
— Ah kérem, hiszen falun az egyetlen mulatság az olvasás. Most is egy kitűnő regényt olvasok, az a címe: „Az embérvő csápa vagy a szerelmes halászlány”. Olvasta már, Záradnyay ur?

Tibor kijelentette, hogy még nem volt ugyan alkalma, de meg fogja szeretni azt a könyvet.

— Oh kérem nagyon érdekes munka az, különösen az a része, mikor a halászlányt elnyeli a csápa, de az egy fehérvári biciskával kifurja az oldalát és kibújik belőle — és kedves karjai közé ömlik.

Nem sokára visszajött az öreg ur is, és a kapuban már találkosott öv. Szabónéval:

— Ah isten hosta a nagys... akarom mondani a szomszéd urat. Tudtam mindjárt, hiszen megjövendölte a leányom álmoskönyve, hogy ma szerencsénk lesz. De még az olló is leesett és állva maradt a padlón, mindjárt mondtam is a leányomnak: Meglátod Mari, a nagyságos, azaz hogy a szomszéd ur bemutatja neked a fiát és...

— Chere Mama, chere Mama! szolt közbe a tülig pirult Mariska, jelesve, hogy neki kellemetlen a diskursus menete.

— De biz elmondom én akár hère, akár nem hère Mama, a mi a nyelvemen van. Ugy van biz az, a fiatal emberek egy ideig csak bolondulnak a nagyvilági dómák után, de aztán mégis csak a falusi egyszerű lányokhoz húzódnak. Ugy-e bizony, kedves szomszéd uram?

Záradnyai és szabonyai Záradnyay Xavér Ferencz urnak egy perosz kedve lett volna tiltakozni a túlságos kedélyeskedés és fraternizáló beszéd miatt, de aztán a jövő érdekében jónak látta folytatni a barátkozást.

— Igaz biz az szomszédasszony. Ha nem is járunk selyembe, de megvan azért a minden napink. De meg is tudjuk becsülni. Hej hiszen messze földön híres gaszardasszony a szomszéd asszony. Nincs is olyan kertje sem senkinek itt a környéken.

— Asért nincs szomszéd uram, mert én nem cselédre bízom, hanem magam kapálom. Én meg a Mariska lányom. No de meg is lehet azt nézni.

Mariska is örült az indítványznak, Tibor is; így hát elhatározták, hogy megnézik a kertot.

Tibor és Mariska előre haladtak, az öregek hátul követték őket. A kert egyrészt telve volt virágillattal, egymás mellett nyílt szás faja a rózsának, a fák ágain turbékolat a gerlicse, oszlogány csattogott édes szerelmi dalt. Megértették mindketten. A leány sokszor lopva tekintett a deli fiatal emberre, arra a hetyke fekete bajusra, amiért annyiszor tudnak vétkezni a lányok, és Tibor úgy találta, hogy abban a falusi kis leányban, minden egyszerűsége mellett is sok vonzó van. Hogy a haja a legszebb arany-sárga, a szemei kékek, az ábrándok egész világa lakik bennök. Szótlanul haladtak egymás mellett, mindegyik a maga gondolataival foglalkozott, a leány azt gondolta: Miért jöttél ide, hogy kineveess a tudatlanságomért, s azt várod, hogy a karjaidba ömlök azért mert előkelő vagy? Tibor pedig úgy látta, hogy percaról-perczre sebnek tűnik fel előtte a leány, egy igazi vadróssa, a pusztá szép virága.

Tibor lesteakított egy rózsabimbót a gomblyukába tüzte:

— Megengedi, hogy megfosztom egy virágjától?

— Marad még elég. De adok önnek annál szebbet, azért hogy megemlékezzen a mai napra.

— Ugy is megtenném. Mikor a szép szembe nézek, úgy találom, hogy milyen jó volna, azt az egész életen keresztül nézni, folyton és örökre...

Mariska nem felelt semmit, éreinte az arcát pirulni, s szerette volna azt felelni: Vigy el innen magadul, valahová messze, messze, veled szeretnék mindég élni!

Visszatértek a kertből, az öreg ur jelt adott az indulásra, hasatérték a záradnyai kastélyba. És ettől a naptól kezdve állandó vendége lett Tibor a pécsi kicsiny háznak. És az az irigyelt gavallér, aki után rajongott a főváros minden fiatal leánya, rabja lett ennek a fiatal ártatlanságnak, aki nem bir semmi más érdemmel, minthogy a lelke ártatlan, és szép, mint egy angyal. Egyszer ismét a kertben sétáltak. Tibor azt mondta Mariskának:

— Ugy-e maga legjobban szeret itt társnői közöt, a virágos kertben?

— Nem tagadom, látja annak is meg van a maga oka. Engem sohasem tanítottak nevelőnk a finom társalgásra, az emberek közt restelkedek beszélni, hanem csak a virágok meg értik az én néma beszédemet.

— És nem vágyik soha mulatni, élvezni, a nagy világba?

— A nagyvilágba? Nem való az én nekem. Egyszerű falusi kis leánynak, egy asztalos árvájának. Kinevetnének, lenéznének ott engem. De a Záradnyay vér ismét felpezsdült, olvadékony hangon mondta:

— De én nem engedem, hogy valaki kineveless. Nem engedem, mert szeretem. Szeretem a végtelenségig és ha úgy találja, hogy tudna szeretni engem, akkor kérve kérem, hogy legyen a feleségem.

Mariska ráborult a fiatal ember vállára, s lassan, szinte suttogva felelte:

— Tied vagyok, szeretlek.

— Jézus Mária essent József! mit csináltak? — ijedezett öv. Szabóné, aki éppen akkor ért oda.

— A vőlegényem, mutatta be Tibort a menyasszonya.

Ne hiszen akkora pusikát nem kapott még Tibor soha, mint most Szabónétól. Nem tudott hova lenni anyai örömben, egyre csak azt hajította:

— Ha az én szegény uram látná, ha az én szegény uram látná...

Ki volt tűve az esküvő, mindkét fél sürgette. Különösen az idősebb Záradnyay sietette, mert nagyon nyomták a hitelesői. Egyszer aztán nagy himesés-hámosás között előhozták Szabónékat, hogy az ügyeket valahogy rendbe kellene hozni.

— Hogyne hoznám, szomszéduram, hiszen nem kolduslányt vesz el a fia. Adok 100,000 frtot a leányommal. Rendbehozok mindent, kifizesem a záradnyai birtok minden adósságát, urak lesznek a gyermekek mindkettén.

Igy tehát megvolt köve az üzlet. Szabóné ügyvédje elkészítette a szükséges iratokat, az öreg Záradnyay azt látatlanul aláírta; lehet már menni az esküvőre.

Meg is történt az esküvő a maga módja szerint Szabóné szeméből pataként ömlöttek a könnyek és tulardó érzelmeiben mindenkit összeesókolat. A Mariska elragadó szép volt, s úgy hiszem, az akkori lapok le is írták moir ruháját, mely sokáig kősszemlére volt kitéve egyik budapesti útlelet kirakatában. A fiatal férj haza vitte a nejét. Megkezdődtek a mézesetek. Minnek volna azt leírni, és ki tudna annak a boldogságnak hangot adni. A boldogság mámorossá teszi akkor azokat, a kik szerencsések elérni, és ennek a boldogságnak nincsen szava, nincsen hangja.

Az öreg Záradnyay azonban praktikus emberré lett öreg korában, egyszer mégis csak megszólitotta öv. Szabó Pálnét:

— Hogy is vannak az anyagi ügyek rendezve, szomszédasszony.

— Rendbe vannak, rendbe hoztam őket. A birtok megér 100,000 frtot, ugyanannyi volt rajta az adósság, kifizessem az utolsó krajczárig és ráirattam — a leányom nevére.

Az öreg Záradnyay megvakarta a füle tövét és érzékenyen panaszolta el a sérelmét Tibornak.

— Nem én vagyok már az ur őseim kastélyában. És a polgár asszony lefőzött csufosan. Nekem már semmim sincs, mint őseim dicsősége meg a macskotalan nevem. Ma már odajutottam, hogy nem tudom hova hajtani a fejem.

— Ne légy olyan érzélgős papa, látod, engem rajongó szeretettel vesz körül az én szépséges feleségem, én pedig megtartalak téged házibarnának — az anyósem mellett.

És úgy is történt. Az öreg ur a záradnyai kastély vendége és most hatalmas akciót fejt ki Szabónéval együtt — tetszik tudni — a polgári házasság ellen.

Edelsheim és a zsidó önkéntes.

A „P. Lloyd”-ban olvassuk a következő kis történetet: 1874. októberben, a mikor Budapestén Edelsheim-Gyulay báró volt a hadtestparancsnok, meglátogatta őt P. asszony. A tábornok a látogatót a magyar főváros társadalmában előkelő állást elfoglaló P. asszonyt azzal az előzékenységgel és szeretetreméltósággal fogadta, a mit szép hölgyekkel szemben mindig tanusított.

P. asszony azért jött, hogy a parancsnoktól elégtételt kérjen azért a sértésért, melyben az n. hussáreszred tisztikara fián ejtett. Fiát, ki abban az eszredben szolgált le önkéntesi évét, mint hadapród tisztlyettest, nem pedig mint hadnagyot ak. rták a tartalékba áttenni. A látogató azt állította, hogy fia az önkéntési év alatt minden követelménynek megfelelt s őt csapán azért mellőzte a tisztikar, mert — zsidó. A tábornok mosolygott és így felelt:

— Az anya más szemmel nézi az ő fia ügyeit, mind katonai felebbvaléi. Az olyan szelletes asszony, mint nagyságod, meg fogja ezt érteni. Én persze az őn fia ügyét nem ősmérem. Annnyival kevesebbet tudok róla, mert nem fekszik itt, hanem N.-ben. De azonnal meg fogom a dolgot viszálni s ha csakugyan úgy van, a mint mondotta, akkor — bízhatik bennem — fogok az ügyén segíteni.

Másnap az illető ezred táviratilag Budapestre rendelt parancsnoka teljes díszben állított be a

budai főparancsnokság épületébe. Midőn az ezredes belépett, a főparancsnok így szólott hozzá:

— Ezredes ur, az ön ezredében szolgált egy fiatal ember, P. mint önkéntes.

— Ugy van, kegyelmes uram.

— Nos — hogy viselte magát?

— Jól — kegyelmes uram.

— Milyen relációja van?

— Jó — kegyelmes uram.

— Volt büntetése? Ellene valami panasz?

— Nem volt — kegyelmes uram.

— Miért nem ajánlotta őt tartalékos tisztnek?

— Kegyelmes uram, P. zsidó s a tiszt

értekezleten felszóltak ellene, mert csak még sem tudnak elképzelni egy — zsidó huszártisztet.

Kinos szünet. Edelsheim rendezes piros arca vérvörössé vált. Haragtól felbőszülve és vérmérsékletének féktelenségével kiáltott fel, hogy dolgos szobája falai is megrezekettek belé s az előszobában várakozó segéd tisztet elfogta a borsongás:

— Mi? Micsoda? Ezredes ur! Zsidó huszártiszt?! Ez az millió menydörgős menykő! Én nem ismerem zsidó huszártisztet, ép oly kevéssé, mint katolikust, protestánst vagy görög tisztet! Én csak császári tisztet ősmérek és az egész hadseregben nincs is más, csak császári tiszt!

Miután a főparancsnok dühös haragjának e rettenetes kitörése után lélekzetet vett, nyugodtabb, de szigoruan parancsoló hangon folytatta.

— Ezredes ur, azonnal visszautasik állomására, összegyűjti az ezred tisztjeit, s P. tartalékos tiszt alkalmatossága fölött szavaztat újra. Megmagyarázza az uraknak, hogy a császári hadseregben soha sem törődtek valakinek a nemzetiségével vagy vallásával. Ha a katona feddhetlen, soha sem törődtek vele, hogy milyen nemzetiségű vagy vallású. Ez már elv a hadseregben a 30 éves háboru óta, s ezt mindig teljes tiszteletben kell tartanunk. Ezt meg fogja magyarázni az uraknak, — s majd a szerint határozni. Az eredményt nem szolgálati uton, hanem közvetlenül jelentse. Jó reggelt, ezredes ur!

Az ezredes némán, szabályszerűen meghajította magát és eltávozott.

Négy nappal később pedig szósszerint ezt jelentette:

— Alázattal jelentem, hogy az ezred tisztikara újólag elutasította azt, hogy P. egyévi őrmestert mint tisztársát a saját soraiba felvesse.

Erre Edelsheim nem volt elkészülve. Mit tehet a tisztikar e konok elhatározásával szemben?

Még az este Bécsbe utazott, hogy meglátogassa Koller báró hadügyminisztert. Ez ut eredménye a legközelebbi rendeleti lapban lett nyilvánvalóvá. A főparancsnok kifejtette a hadügyminiszter előtt, hogy az illető huszárezred parancsnoka nemcsak megtúrta, hogy tisztikara a szabályokat helytelenül alkalmazta, de azt is megmutattam, hogy tisztikarára befolyást gyakorolni nem bir. Az ezredet tehát nyugalmazták és a rangra legidősebb két tisztet minden rangfokozaton századostól lejjebb, más ezredékbe helyezték át.

Midőn az új ezredes állomását elfoglalta, tiszt értekezletet hívott össze, hogy P. önkéntes őrmesteri tiszt képesítése fölött szavazzanak. Ezuttal már egy hang sem szólalt föl s valamennyien engedelmessé hallgatással fogadták az ezredes kijelentését, hogy P. önkéntes a tiszté kinevezésre méltó.

Két héttel később a hivatalos lap közölte P. kinevezését tartalékos tiszté. A hadügyminiszter azonban egyidejűleg elrendelte az új tiszt áthelyezését egy másik ezredbe, mert az még sem lett volna rendes, hogy ugyanazon ezrednek legyen tartalékos tisztje, melynek tisztikarát úgy szólván az ő kedvéért robbantották széjjel.

Táviratok.

A hercegprímás otthon.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Esztergomból jelentik: Vaszary hercegprímás ma délelőtt részt vett a Bazilikában tartott nagypénteki misén, melyen Palásty Pál püspök pontifikált fényes segédlettel. Utána a hercegprímás nagy közönség előtt egy óra hosszúra tartó, szónoki szépségekben gazdag vallásos ihlettel áthatott beszédet mondott. A beszéd tisztán vallástörténelmi jellegű volt, a hercegprímás ezuttal nem terjeszkedett ki aktuális egyházi kérdésekre, úgy hogy önkénytelenül a kiváló történelmi tanárra kellett gondolni. A hercegprímás kissé törődöttnek látszik, de hangja erőteljes és csengő.

Tegnap délelben a szokásos lábmosás után ebédet adott, melyen az egész esztergomi papság hivatalos volt, és a ferenczrendiek is két szerzetes. Husvét vasár-

napján a primás maga is pontifikál és valóságosan beszédet mond. Érdekes megemlíteni, hogy a primási titkári hivatalnál januártól mostanáig 1900 kérvényt nyújtottak be könyöradományokért. A szóbeli kérelmezők száma körülbelül kétszer annyi. Vaszary hercegprimás minden csütörtökön délelőtt fogad.

Jenő főherceg ékszerai.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jenő főherceg Bécsbe utazása alkalmával elvesztette drága ékszer-táskáját, s azt egy munkás asszony megtalálta. Máu Ferencz gimnázista fiu ezt észrevette és felszóllította az asszonyt, hogy az ékszereket vigye a rendőrséghez, az asszony azonban megfutamta. Mire Jenő főherceg észrevette veszteségét és letelegrafált utána Bécsből, akorra a táska már deponálva volt a rendőrségnél.

Ferdinánd házassága.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ferdinánd bolgár fejedelem házasságát elhalasztotta. A fejedelem betegsége jobbra fordult ugyan, de még mindig gyöngékedik.

A főherceg lakása.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik, hogy Rajner főherceg Rómában az osztrák-magyar nagykövet palotájában fog lakni.

Kossuth Lajoshoz.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eötvös Károly és Károlyi Gábor turini utjukat elhalasztották a honvédelmi tárca költségvetésének letárgyalása utánra.

Ribót bukása.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi lapok nagy tisztelettel beszélnek a Ribót kormányról. A köztársasági lapok sajnálják bukását. Ribót hír szerint angol nagykövet lesz.

Gyilkosság Kassán.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kassáról távirják, hogy ott tegnap este özv. Friedmann Hermanné zsidóasszony cselédjét Gocey Ferencznét megakarta ölni. Lecsalta a pinczébe, kést rántott elő és leakarta szurni. A leány azonban kikapta a kést a asszony kezéből, elszaladt vele, és feljelentette az esetet a rendőrségnek.

Az esetet Kassán rituális gyilkosságnak minősítik és épen emiatt nagy az izgatottság. A rendőrség azt hiszi, hogy a cseléd fanatizálva van és hajlammal bír az elmebajra. A cselédet rendőri felügyelet alá helyezték.

Uj Dunahid.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Esztergomból jelentik: Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt külön vonaton Esztergomba jött, személyesen akarván meggyőződni, hol lesz legalkalmasabb helye az új Dunahidnak. Kíséretében több miniszeri tisztviselő volt. Bejárták a város több pontját, de a minisztert senki sem ismerte fel. A jó esztergomiak csak most eszmélnek: milyen előkelő vendége volt a városnak. A miniszter még aznap visszautasított.

Uj találmány.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pozsonyból sürgönyzik, hogy ott nagy feltűnést kelt Sylender Károly találmánya: egy golyóálló páncél. Az ottani töltegyárban kísérleteket tettek a találmánnyal, melyek fényesen sikerültek. Sylender évek előtt a pozsonyi juttagyár igazgatója volt.

Öngyilkos örnagy.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brassóból szenzációs öngyilkosság híre érkezik. Pornich Antal örnagy saját kardját kiélesítve, azt vízszintes vonalban az ajtóba erősítette, aztán teljes erővel szaladt a kardnak, úgy hogy a karó egész mellkasát átszurta és szívébe hatolt. Azonnal meghalt. Gyógyíthatatlan betegsége tette öngyilkossá.

REGÉNY-CSARNOK.

Málnássyné.

— Elbeszélés. —
Írta: Scossa Dezső.

34-dik folytatás.

Semmit sem kételkedett a fölött, hogy kitűzött célját elérni fogja. Vagy nem azt bizonyították e Battik Pista sürü látogatásai, a kiváló figyelem, melylyel mindig az ő és csak az ő társaságát kereste, a ravaszság, melylyel barátját a hozzá való közeledésben megelőzte, szavai, szemének játéka és erős kézszerítései.

Ah! a lovagias magyaroknak százféle más eszközük van érzelmeik kifejezésére, mint honfitársainak a duzzadó férfias erő sokkal inkább hat a női képzelemre mint akár egy egész könyvtár bölcseség.

Elza kisasszony tehát várt amíg lovagja érte jön s elviszi magával őseinek lakába, hogy magáévá tegye. Nem csinált titkot belőle, a mi foglalkoztatta és nagyon sokat tudott elbeszélni mindarról, amit létesíteni, átalakítani, rendezni fog és elbeszélte életmódjukat is a saját tervei szerint, nem mulasztván el ígéretet tenni arra nézve is, hogy bármily szerencsét is fog adni neki a gondviselés, urnője iránti részvéte és barátsága sohasem fog csökkenni.

Aranka mosolyogva hallgatta a bohó terveket, hallgatta az összehasonlítást, amit saját lovagja érdekét védelmezve kösős látogatóikról alkotott és hallgatta a mindezeket követő oktatást és tanácsadást Korda Sándor komoly szándékai felhasználásáról. Hiszen ugy mind a ketten elégtelnek lehetnek. Oh! ő tudni vélte, hogy Korda Sándor Aranka kezére vágyik, azt is tudni szerette volna hát, vajjon az, a kit hidegnek és közönyösnek ismert, s aki magát egy régmúlt csapást fájdalomában epezté, — elfogadjá-e a feléje nyújtott kezet?

De az előtte is zárkózott maradt. Csupán egy napon vélte szeméit újra kisírtan s őt magát kedvetlenül látni. Azon napok egyikén történt ez, mikor látogatóik hirtelen elmaradtak s a kastély nyomasztó csendje ismét uralomra vergődött. Elza kisasszony ezt a hirtelen elmaradást, a döntő csata előtti tanácskozás fegyverszünetének hitte. Igen most az előkészületek megtörténnek, aztán a vár ostrom alá kerül, — bevételük! Nagyon természetes volt mindez. Miért volt hát urnője rosszkedvű? Ugy hitte, valaminek történni kellett, de hát mi történhetett ezen a helyen, a mely minden esemény színterén kívül esik? Ujra a múlt emlékeire eredtek meg könnye forrásai? Lehetetlennek tartotta.

Rálesett tehát. A szép ösvégy a szokottnál is szótlanabb volt e napon és este nagyon hamar visszavonult szobájába. Az áruló lámpa fénye még a késő éji órákban is ott resgett a salomon keresztül, mely lakását a többi lakrészekről elválasztotta. Elza kisasszony nem ismert akadályokat, hogy annak nyomába jusson, amit egyszer feltett magában. Lassan, óvatosan átsikamlott hát a szőnyeges salomon és urnője ajtajához lopódzott. Ha a finom hárszfűgöngy eltakarta is azt, az arnyékok körvonalai mindent sejtettek. A fiatal urnő ott ült megsokott szőlyéjében és levelet tartott a kezében. Aztán nyugodtan tette le azt és lassan alá s fel járt kezdett, mintha gondolatait szedné rendbe.

Mi lehetett abban a levélben és kitől eredhetett az? Ö szűfűg vele asszonyának levérte sége és minő lehet az az összefűgés? — Olyan kérdések voltak, a melyeket nem bírt megvilágítani. Tudta jól, hogy az ily csendes természetek gyakran a szenvedélyek egész válkánját hordják magukban, — mégis kételkedett abban, hogy Aranka más szenvedélyt rejtett szívében, mint önfeláldozó, tiszta szerelmét és annak emlékét őrsz szilárd akaratát.

Másnap, mint rendszeren korán keltek és a márványos előteremben találkoztak. Rendszerint itt szoktak reggelizni, a thujákból alkotott kis liget enyhe, illatos légében. Egyetlen halvány árnyalat árulta csak el; hogy a ház urnője nyugtalanul töltötte az éjszakát. Szemei most nem voltak könnyesek, de arczsínne az álmatlanság bágyadt halványosságát tükröztette. Elzának essébe ötlött a tegnapi levél, de mikor látta, hogy teljes nyugalommal lát kézimunkájához, felelte azt és urnőjét csodálatos természetnek mondta magában, olyannak, akinek lényét rejtelmek alkotják.

A kézimunka rendszerint a déli órákig foglalkoztatta a hölgyeket, mikor rendszeren látogatók érkeztek: gazdasági ügyekről hoztak híreket, vagy Karándy Dániel ur esikorgós csizmái szalajtották meg a finnyás német kisasszonyt.

Most is azokat vélte hallani, felugrott hát és negligéjét rejtendő elfutott, a szalonba vezető üvegajtó függőnyei mögött kikukucsalva. Akit megpillantott Korda Sándor volt, legnagyobb csodálatára — egyedül. Azon hiszemben, hogy barátja követni fogja, sietve öltözött fel, mialatt ezer gondolat cikázott keresztül agyán. Miért jött ebben a szokatlan időben, mikor a délutáni látogatások minden tekintetben alkalmasabbak a bizalmas beszélgetések folytatására. Aztán ugy hitte, hogy Korda Sándor es egyszer előhírnő kéál jött annak a döntő csatának, a melyet oly

régen hiába várt és remélt, hogy az idő elérkezett, hogy most fog eldőlni minden, minden! Egész lázas á tette a gondolat, hogy mire a nap leszáll, két egymásért élő boldog parnak fejére von szelid nyugalmat adó édes álmot. Egész hiúsága erőt vett rajta. Szép akart lenni e napon, hogy ifjának gyönyört szerezzen és gondos öltözékét kicsinyes buzgalommal igazgatta, haját szépen felfésülte, hogy saeies homloka annál inkább szembetűnjék és aztán leült, várva míg érte küldenek. Érezte, hogy most zavarná az ifju pár egyedülletét, kiket töle egész szobasor választott el.

Valóban zavarta volna. Aranka háias tekintetet vetett rá, mikor Korda Sándor belépésével elsietni látta, bár maga megreázent a gondolatra, hogy smemben áll azzal, a kit egy levél legnagyobb ellenségeként tüntetett fel. Az a levél egész éje nyugalmát elrabolta. És a kit bevádolt, gyanúsított, a ki — a szerint — az ő vossz-tére tör, most eljött, hogy végrehajtja gonosz tervét, hazugsággal ajakán kerítse hatalmába őt, a ki félénkebb és tapasztalatalanabb semhogy a gonosz világ üslemei ellen védekezhetne. Ah! jóakarója figyelmeztetésére mégis összeszedte minden erejét és ugy érezte, hogy ha nincs is fegyvere, a melylyel védekezhetne, van mód reá, hogy megszégyenítve ellenfelét, elvegye élet diadalának, őt talán lefegyveresse.

Nagy erőt érzett magában, a mely most, a döntő pillanatban mind bossúra ösztönözte. Nem tudta még hogyan fogja felhasználni, hiszen ha készült volna reá, éppen nőiességét tagadta volna meg. De mikor Sándor arczára tekintett, minden ösztöne daczára is hátrébe vonult a boszu és elégtétel utáni vágy s annak helyébe a kimélet költözött. Erős lelki tusák okosta küsdelem nyomait látta azon, őt magát egy alázatos kunyoráló szelidségében, a gyöszelmes küsde diadala helyett.

Kissé savorba hozta ea. Nem tudott annyit az emberek gonoszságáról, hogy ezt a félénk lellépést, ezt az ideges nyugtalanságot, zavart, tetetéseink higgye. Szinte neveltség volt az, ennél a férfinál, kinek önértetét egész élte folyamán kényeztetés nevelte. Mi a csélja tehát?

Ott ültek az ismert szoba megsokott helyükön: Aranka a diván sarkában, Sándor mellette egy kényelmes karszéken, nézésebe elmerülten. Elein e csak vontatottan ment a társalgás. Elmondták egymásnak ami legutóbbi találkozásuk óta történt és beszéltek közönyös dolgokról, mind a ketten meggyőződve róla, hogy mindazoknak még árnya sincs most essükben s tulajdonképen más az, a mit mondani akarnak.

Az ifju, egy járatlan gyermek tapasztalatlanságával az alkalmat leste, hogy annak utat törjön, ami elfoglalta, végre aztán, mikor hiába várta a bátortólást szákét közelebb huzta. Ugy érezte, itt a peroz, amelyen mindent el kell mondania s nem uralkodik annyira a szavak fölött, hogy kifejeshetné, a mi szívéen fekkdt. Egész történet volt az: egy szerelmem története, a mely öntudatlanul keletkezett s hatalmába kerítette őt. Eleinte csak halkán, bátortalanul hangzottak szavai, közelebb hajolt, mintha félne, hogy más is meghallja azokat, aztán fokozott hérvvel, a meggyőződés szilárdságával s a megkönnyebbülés látszatával, a mely olyan arányban növekedett, a mily arányban érveinek hatását növekedni látta. Több volt, mint őszinte: vallott, gyónt! Meggyőnta egész élete cselekményeit, érthetővé tette magatartását, a melyet bűnül róttak fel neki s a melyért megítélték, aztán áttért tapasztalataira, csalódásaira, a melyek a nőkben vetett hitét megingatták s okozói voltak annak a rideg tartózkodásnak, a mely magába zárkózását, előidéste, végre ismeretségre tért át, a látás első perozseire, mely szívébe a most égető tűz első szikráját vetette, látogatásaira, a melyek elhatározását megérlelték, a küsdelemre, melyet önmagával vívott, a kétségbe, a mely szívébe költözött. És mikor mindent elvégezte, akkor áttért a jövőre, a melynek megalkotására törekedett, de a mely csak akkor bízhatta sikerrel, ha élte cséljának elérésére kesét nyújtja. Nem kért töle mást és önmagát a porba vetette, mintha megváltását várná.

A búské férfi ott térdelt a szép ösvégy lábainál, kicsi kesét csokolva, szemében az üd-vösség égető vágyával. Hangja ugy reskett, mind mikor a bálban egész erejét dalába temette s arca a bűnös meghatottságot tükröztette, aki itéletét várja.

Aranka búskéseget érzett, őt lábainál látva. Az a hang, a mely akkor szívéig hatott, most is utat talált hozzá s azt sugta neki „ne hidd, hogy gonosz vagyok, ne hidd, hogy megrontani akarlak, néss szemembe és értsd meg, hogy szeretlek, hogy éltemet adnám értted.” És a boldogságnak egy ragyogó, tiszta pillanata, egész üdve költözött szívébe.

De a másik pillanatban ujra aggodalom szállta meg. Sohasem volt még ilyen helyzetben. Almodni sem merte volna még az imént, hogy az az ifju, a kitől óvakodásra intették, mint legyőzött elébe tessze le fegyvereit és kegyelemért esedes.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Nagykikinda-nbecskereki vasút.				Nagybecskerek-Versecz.				Versecz-Nagybecskerek.				Szécsány-Fárdány.			
Nagybecskerek-Nagykikinda.				Nagybecskerek-Versecz.				Versecz-Nagybecskerek.				Szécsány-Fárdány.			
I.II.III. osztály				I.II.III. osztály				I.II.III. osztály				I.II.III. osztály			
Nagybecskerek	ind.	5.50	12.00	Budapest	ind.	6.30	—	Temesvár	ind.	—	—	Szécsány	ind.	9.34	5.48
Ellemér	"	6.08	12.21	Temesvár	"	9.50	—	Versecz	"	5.50	2.20	Módos	"	9.56	6.15
Melenče	"	6.30	12.51	Nagybecskerek	"	8.15	—	Versecz-Rét	"	5.57	2.23	*Fény	"	10.07	6.27
Kumán	"	6.46	1.11	Nagybecskerek-Bégapart	"	8.22	4.1	*Temes-Paulis	"	6.03	2.32	Párdány	érk.	10.18	6.39
Törökbecse-Aracs	"	7.11	1.49	Lázárföld	"	8.50	4.43	Bethlen-tanya	"	6.11	2.42				
Beodra	"	7.45	2.28	*Pusztá Kenderes	"	8.56	4.51	*Szivattyutelep	"	6.22	2.55				
Karlova	"	7.56	2.42	*Lajosmajor	"	9.2	4.59	*London-tanya	"	6.29	3.04				
Nagykikinda	érk.	8.36	3.30	Szárcsa	"	9.16	5.23	Nagymargita	"	6.37	3.15				
Temesvár	"	—	5.20	Szécsány	érk.	9.29	5.38	Zichyfalva	"	6.49	3.28				
Budapest	"	1.20	—	Szécsány Párdány 1. alul	ind.	9.44	5.59	Györgyháza	"	7.01	3.41				
				Szécsényfalva	"	9.57	6.06	*Szécsényfalva	"	7.16	3.57				
				Bóka	"	10.14	6.2	*Óléc	"	7.24	4.07				
				Kanak	"	10.23	6.40	Kanak	"	7.33	4.18				
				*Óléc	"	10.32	6.57	Bóka	"	7.49	4.38				
				Szécsényfalva-Ráros-Istvánvölgy	"	10.42	7.11	Szécsány	érk.	8.00	4.5				
				Györgyháza	"	10.54	7.38	Szécsány Párdány 1. alul	ind.	4.01	3.10				
				Zichyfalva	"	11.09	7.53	Szécsány	"	4.27	3.36				
				Nagymargita	"	11.18	8.04	Szárcsa	"	4.37	3.46				
				*London-tanya	"	11.26	8.17	*Lajosmajor	"	4.47	3.56				
				*Szivattyutelep	"	11.39	8.32	*Pusztá Kenderes	"	4.57	4.06				
				Bethlen-tanya	"	11.47	8.45	Lázárföld	"	5.07	4.16				
				*Temes-Paulis	"	11.55	8.58	Nagybecskerek-Bégapart	érk.	5.32	4.41				
				Versecz-Rét	"	12.03	9.11	Nagybecskerek	"	—	—				
				Versecz	érk.	12.11	9.19	Nagykikinda	"	8.36	—				
				Temesvár	"	3.15	—	Budapest	"	1.20	—				
								Temesvár	"	—	—				

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 perczig — a perczek számjegyeinek aláhuzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

H i r d e t é s e k.

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomdája

Nagy-Becskereken

Uri-utca 276-3. szám alatt

ajánkozik mindennemű

nyomtatványok

gyors és izléses elkészítésére.

4800. ki. szám 1893.

(198-1.1)

Árverési hirdetés.

Ezennel közhíré tétetik, miszerint több helybe 638, 618., 275., 286., 2124., 835., 1514., 285., 1525., 1524., 1516., 1506., 1498., 262., 1840., 2663., 804., 1034., 329., 1090., 1065., 378., 351., 2304., 2435., 395., 401., 406., 410., 418., 475., 494., 504., 2210., 2246., 577., 600., 525., 1693. és 527. házszám alatti lakosok, hátralelékos állami, községi adó, bélyeg- és jogilletékek és idegen adók fedezésére lefoglalt 400 mm. kukorica, 12 mm. szappan, 1 tüzmentes pénzszekrény, 1 hintó, 1 steyer-kocsi, 400 zsák kukorica, 10 pár csizma, 5 mmáza zsír, 4 mmáza szalona, 100 zsák liszt, különféle házi butorok és 10 darab posztó, a folyó évi **április hó 14. és 15. napján** mindenkor reggeli 9 órakor a városház előtt megtartandó nyilvános árverésen eladni fognak.

Kelt Nagybecskerekén, 1893. évi márczius hó 30-án.

Krsztics János,
polgármester.

570 szám 1893.

(193-3.2)

Pályázati hirdetés.

Kisörsz község, Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága által jóváhagyott szabályrendelete alapján, egy bel- és kül (mező) rendőrséget 10 évre rendszeresít, miért is a következő állásokra ezennel pályázat hirdetik.

- a) Egy rendőrpáncsnok, évi fizetése 200 frt készpénz és 35 métermáza buza
- b) Hat rendőr, egy egynek évi fizetése 50 forint készpénz és 18 métermáza buza.

A rendőrpáncsnoki állásra csak oly egyének folyamodhatnak, kik a hadsereg vagy honvédségben mint altisztek szolgáltak.

A rendőri állásokra csak feddheilen előéletű és 24. évét betöltött, de 40. évét meg nem haladott írni olvasni tudó tartalékos, vagy kiszolgált katonák illetőleg honvédek alkalmazhatnak.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy folyamodványukat folyó évi **április hó 15-ig** Kisörsz községelöljáróságánál nyújtsák be. Kelt Kisörszön, 1893. évi márczius hó 25-én.

Kroglóth József,
jegyző.

Gerber Miklós,
bíró.

Alulírott Budapesti bankcég
Pénzfelőleget
ad, sorsjegyekre és értékpapírokra hűségkamat-láb mellett. Közzétit (177-12 2)

5% előlegeket
legrövidebb idő alatt.

Földbirtokokra és budapesti házakra
1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat töketörlesztési hányad és kezelés beleértve. Átvész

Tőzsdei megbízásokat
a legpontosabb kivitelről biztosítva

Lusztig Miksa
banküzlete: Budapest, Váci-körút 43. sz.
Alapítva 1885. — Telefon sz. 1070.

**Jegyzői irnok
kerestetik.**

Évi fizetése a községi pénztártól 400 forint. Román nyelvet beszélő előnyben részesül. Folyamodványok felszerelve **április hó 10-ig** hozzám küldendők be. Pészak, (Torontálvármegye).

Gatter Jakab,
jegyző.

(196-1.1)

Vörös here

nagyszemű, arankamentes, 10, 25, 50, 100 kilós zsákokban államilag plombozva különként 76 kr.

5 kilós plombozott postaszák 4 forint utánvétért kapható

Gróf Teleki Árvéd Drassói
uradalmában u. p. Szerdahely.

Lóhereminta, valamint más vetőmagvaink mintáival kívánatra ingyen és bérmentve szívesen szolgálunk. (176-5.2)

RÁTH MÓR

LEGUJABB KIADÁSAI
BUDAPEST, HAAS-PALOTA.

1893. IV. T. cz. Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról és a megyei törvényhatóságok állami javadalmazásának felemeléséről. Jegyzetekkel, utalásokkal és az illetmények tabelláris kimutatásával. — 1885. XI. és 1892. XXX. T. cz. az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíjazásáról. — 1883. I. T. cz. a köztisztviselők minősítéséről. — 1886. XXIII. T. cz. a közigazgatási tisztviselők s. a. t. elleni fegyelmi eljárásról. 1 frt 60 kr

Minden T. cz. külön is kapható

1893. II. T. cz. A ragadós tüdőlob kiirtásáról Magyarzattal és a végrehajtási utasítással 49 kr.
1892. XXIX. T. cz. A tényleges birtokos tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvbe bejegyzéséről és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítéséről. — 1891. XVI. T. cz. Az 1886. XXIX. és 1889. XXXVIII. Teleknyvi betétekről szóló T. cz. módosításáról és pótlásáról. — 1889. XXXVIII. T. cz. és 1886. XXIX. T. cz. A teleknyvi betétek szerkesztéséről. Jegyzetekkel ellátta Dr. Imling Konrád a budapesti kir. ítélőtábla bírja. 90 kr

1892-ik évi Országgyűlési Törvények. Elsőrangú szakfőnökök közreműködése mellett, jegyzetekkel ellátva. Nagybütös kiadás. Díszes zsebkönyv. Mindegyik füze 3 frt 40 kr. Diskótét 4 frt 20 kr. Félvaszonkötet 3 forint 80 kr.

Az igazságügyre vonatkozó rendeleteknek, a kir. Curia és a kir. ítélő táblák teljes ülésében hozott Döntvényeknek, valamint a kir. ítélő táblák határozataiba felvett határozatoknak gyűjteménye 1-92. évi folyam. Az új büntető ügyviteli szabályokkal. Füze 2 frt. Kötve 2 frt 40 kr.

Kimerítő betűrendes tárgymutató az 1887-892. országgyűlési törvényekhez és időrend szerint összeállított tartalomjegyzék az 1865-68-1892. összes országgyűlési törvényekhez. Nagy 8-adrétű díszkiadás vagy zsebkönyv. Mindegyik füze 80 kr. Diskótésben 1 forint 60 kr. Félvaszonkötésben 1 forint 20 kr. (195-1.1)

Ezenkívül szíves megrendelések bármilyen irodalmi termékekre legalább is azon árakon szállítanak új példányban, mint az antiquariusok által, részletfizetésekre is. A kaszinók és olvasóegyletek számára összeállított legújabb, csupán válogatott művekből álló könyvjegyzék ingyen rendelkezésre áll.

Egy háztartásban sem nélkülözhető
a Kathreiner-féle Kneipp Maláta-Kávét
tökéletes kávéval.

Sch. Kneipp

Ez azon eddig el nem ért előnyt nyújtja, hogy a nem kevert, vagy Surrogattal kevert kávé élvezetéről le lehet mondani, és egy sokkal jobb ízű, amellyel egészséges és tápláló kávé nyerhetünk. — Felülmúlhatlan kávépótlék.

Leginkább nőknek, gyermekeknek és betegeknek ajánlható.

Óvakodjanak az utánzatoktól.

Mindenütt kapható. (60-24.5) 1/2 kilo a 25 kr.

Rózsa és virág eladás.

Gróf Csekonics Endre ur ő nagyméltósága rogendorfi kertészetében

2000 drb

részben magas törzsű, részben pedig gyökérnyakba oltott tavalai és idei teli nemesítés

Thea és remontans fajú rózsa

legszebb változékaban

ugy különféle mintegy

10.000 darab a szabadban kiültethető virág

cserepestől és anélkül eladó. Venni szándékozók forduljanak **Vaszilcsin Béla**, rogendorfi (u. p. Csősztelek) uradalmi tiszthez, ki különben árjegyzékkel is szívesen szolgál. (146-7.5)

Schlick-féle vasöntőde és gépgyár
részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT. (82-18 6)

Városi iroda és raktár: PODMANITCZKY-UTCZA 14. — Fiók-raktár: KEREPESI UT 77.

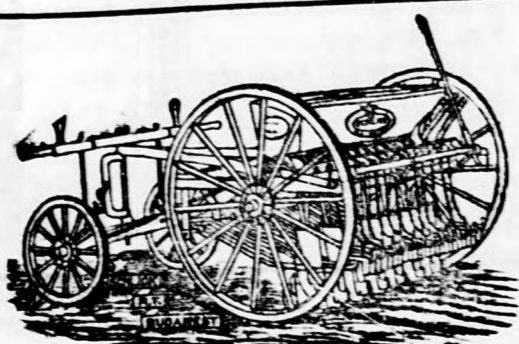
Gőz- és járgánycséplő-készületek,

számos első díjakkal kitüntetett szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék, mélyítő- és egyetemes aczéi-ekék,

eredeti Schlick- és Vidats-féle egyvasu ekék, talajmivelő eszközök, valamint Schlick-féle szab „Maladás” sorbavetőgépek.

Takarmánykésítő gépek, daráló, 6/10 málmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszáló gépek, szállító mezei vasutak stb.

Mintaraktár: **Mayer Henrik Nagybecskerek.**
Előnyös fizetési feltételek. Legutányosabb árak. Árjegyzékét ingyen és bérmentve.

Nagy
Nagyb
Nagyb
Ellem
Kumá
Török
Beodr
Karlo
Nagy!

Nagy

Nagy
Karl
Beor
Törk
Kun
Mel
Elle
Nag

Tavaszi
gyógyítás
Nyári
gyógyítás
Őszi
gyógyítás
Téli
gyógyítás.

Legjobb
bedörzsölő
szer
köszvény
csúsz
és minden
meghülesi
betegségek
ellen.

Nagybecskereken kapható Kellner J., Kovács S., Moczkovcsák D. gyógyszer. és Haidegger Ö. uraknál.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi
ha minden dobozon a gyár-
jegy, egy sas és MOLL
A. sokszorosított czégre
látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörös, gyomorégés, nyálk, szekrétió, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Ist-n fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomorjót és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi
ha ml. legyik üveg MOLL
A. védj. gyét tünteti fel és
„A. MOLL“ feliratu óno-
zattal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinek legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 90 kr. — Fő-szétküldés Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9 sz. Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. A raktárakban tessék határozatlan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.
Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló tulajdonságát, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seitersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzés**eknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folytonosan használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görsborsdorfbán** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredményekkel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen.

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítóknál,
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

(132-123)

A
meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, köszvény és tagszagadás, valamint fejfájás, hátfájdalmak, csipőfájdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 forint 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéketlen utánzatok is léteznek, kifejezetten a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

kérendő.

(17a-9.5)

Máriaczei Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyú felhőffégés, hasmenés, gyomorgörös, felesleges nyálkakilválás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterettség étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidák. Emeltet bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török Jozsef gyógyszerára
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Volo. diságát bizonyítom“.

A **Máriaczei gyomorcseppek** valódián kaphatók Nagy-Becskereken: Kellner J. és Moczkovcsák D. gyógyszer.; Szécsény: Kleeszy János gyógyszer.; Zichyfalva: Mayer J. K. gyógyszer.; Pértasz: Laffleur Lajos gyógyszer.

(16-41.13)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fe. Pálnál Nagybecskereken.

Regisztrált és védjegyzett.
Első rendű
Legolcsóbb árak
Közvetlen feltételek.

Dreher Antal

kivitei palackszerek főraktára

KOVÁCS és MEZEY

Kőbánya, kápolna-utca 13. szám
a serfözde közvetlen közelében.

Központi iroda és megrendelési czim csakis
Kovács és Mezey, Budapest
tea-, rum- és cognac-nagykereskedők.
Szétküldésre csakis plombált ládák használatnak, melyek palackhianyit vagy törést teljesen kizárnak (178-42)

Árjegyzékek kívánatra bérmentesen.
Legolcsóbb és legszolidabb palackszőr bevásárlási hely.

Köszönetnyilvánítás.
Tisztelt barátainak a vidéken köszönetet mondok az irántam mint a Dietrich és Gottschlig cég volt intézője iránt tanúsított jóindulatukért és kérem azzal új vállalatomban is részesíteni.

Kitünő tisztelettel Kovács István.

2 arany-,
3 ezüst-érem

9 disz- és
elismerő-okmány

Kwizda Restitutions-fluidja
mosóvíz lovak számára.

1 üveg ára osztr. ért. 1 frt 40 kr.

30 év óta az udvari istállóknak, a nagyobb katonai és magán-istállóknak használatban van, erősítőül nagy fáradságok előtt és után az erő visszatérése czéljából, ficzomodások, megbicsaklások, idegmerveségeknél stb. Kiváló tehetségre képesíti a lovakat a training-ben.

Kapható gyógyszerárakban és droguistáknál.
Szíveskedjék a fenti védjegyre ügyelni és csak

Kwizda Restitutions-fluidját
kérni.

FŐ-RAKTÁR:
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztr. és kir. román udv. szállító, körgyógyász (1/c)
Korneuburgban Bécs mellett. (106a-15.4)

20 millió frt
kiadó
földbirtokokra
Magyarországon!

Tetszés szerinti időtartam.
Legmérsékeltbb kamatláb.
Kölcson 3, értékig. Fizetés
készpénzben. Tényleges eset
és teherállás közlése kéretik

„Belgiumi alapítványi tőke“
czimre a „Berliner Tagblatt“-hoz Berlinbe. Felvilágosítások díjmentesen adatk.

(197-1.1)

Magas jutalékot,
esetleg szabott fizetést
adunk ügynököknek, kik
törvényileg megengedett
sorsjegyek részlethre-
tés melletti eladásával
foglalkozni hajlandók

Fővárosi váltóüz-
let társaság Adler
és Társa Budapes-
ten. (174-62)